

**„ALEXANDRU IOAN CUZA” UNIVERSITY OF IAȘI
FACULTY OF HISTORY
DOCTORAL SCHOOL**

**ROMANIAN-RUSSIAN
POLITICO-DIPLOMATIC RELATIONS
(1878-1893)**

– PhD Thesis abstract –

Scientific Coordinator

Prof. univ. dr. Gheorghe CLIVETI

PhD Candidate

Adrian-Bogdan CEOBANU

IAȘI, 2013

SUMMARY

Abbreviations	4
Introduction	5
I. Romanian-Russian relations (1774-1878)	
I.1. From influence and Russian protectorate to a tensed vicinity	20
I.2. Romania, Russia and Europe at 1878	43
II. Independent Romania and its relations with Russia (1878-1883)	
II.1. From the recognition of the independence to the proclamation of the Kingdom	52
II.2. The question of war indemnities	85
II.3. Romania, Russia and the Danube „question”	95
III. The impact of Romania’s Euro-Central policy orientation on its relations with Russia	
III.1. The Russian Empire and Romania’s foreign policy strategy ..	107
III.2. The Romanian-Russian relations in the context of the Bulgarian crisis	115
III.3. Tensioned „sequences”	129
III.3.1. „Let Cuza come, let the Tsar come”	129
III.3.2. „The question” of the icon painters	133
III.3.3. Regulation of the succession to the Romanian throne	137
III.3.4. The Jacobson „Affair”	140

III.3.5. The Jubilee of 1891	147
III.3.6. The Olga „Affair”	150
III.3.7. About the „the Russian subjects”	154
III.4. A matrimonial and politico-military alliance of 1893 and their implications	156
IV. In „the world” of the Romanian and Russian diplomats	
IV.1. From officious missions to Romanian diplomatic representation in Russia. Men and facts	167
IV.2. From Consulates to the Imperial Legation in Bucharest. Russian diplomats and the Romanian society	213
V. „Beyond” politico-diplomatic relations	
V.1. The „question” of Bessarabia	258
V.2. Economic and commercial interferences	267
V.3. A few considerations on the Orthodox Association from Iași ..	275
Conclusions	286
Bibliography	294
Annexes	324

ROMANIAN-RUSSIAN POLITICO-DIPLOMATIC RELATIONS (1878-1893)*

Our analysis finds 1878 as a year of change on the scene of the diplomatic relations. Until then, the Romanian Principalities were the object and not the subject of the international relations. After 1878, we witness a change in the politico-diplomatic register, with obvious advantages for the Romanian state. The beginning of the reign of Carol I was under the auspices of the Romanian-Russian cooperation from 1877-1878, which led to independence, unfortunately „compensated” by the loss of the three districts from the South of Bessarabia. During the following decades, the Russian Empire’s decision legitimated a more obvious adversity in the Romanian society, being considered as a gesture of treason from the ally of 1877. The moment of the proclamation of independence and its recognition at the Congress of Berlin inaugurated a new stage in the evolution of the Romanian modern state. The decisions made after the Congress of Berlin opened another phase in the international relations, until the outburst of World War I, marked by numerous problems: new independent states emerged, new borders were drawn, armed conflicts and uprisings of the population.

In this context, the theme of the bilateral relations of Romania becomes very interesting. Strangely, if for Romania’s relations with other Great Powers¹ or with its neighbors from the South of the Danube², many works and PhD thesis, valued in the historiographical

* This work was supported by the the European Social Fund in Romania, under the responsibility of the Managing Authority for the Sectoral Operational Programme for Human Resources Development 2007-2013 [grant POSDRU/107/1.5/S/78342]

¹ See, in this regard: Rudolf Dinu, *Studi italo-romeni. Diplomazia e societă, 1879-1914*, seconda edizione, Editura Militară, București, 2009; Claudiu-Lucian Topor, *Germania, România și Războaiele balcanice (1912-1913)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2008; Andrei Alexandru Căpușan, *Evoluția relațiilor româno-britanice*, vol. I (1876-1880), Editura Albatros, București, 2003; *ibidem*, vol. II (1880-1886), Editura Albatros, București, 2006; Ana Maria Vele, *Relațiile româno-franceze (1866-1914)*, PhD thesis, Cluj-Napoca; Silvana Rachieru, *Relații româno-otomane 1878-1908*, PhD thesis, București, 2009; Corneliu Mihail Lungu, *Relații Româno-Austro-Ungare 1875-1900*, Editura Silex, București, 2002.

² See Daniel Cain, *Relații politico-diplomatice româno-bulgare în context sud-est european. 1900 – 1912*, PhD thesis, București, 2008; Bogdan Catană, *Relații diplomatice româno-sârbe 1880-1913*, Editura Universitaria Craiova, Craiova, 2009;

environment, have been elaborated lately, not the same thing happened in the case of the relations of the Romanian state with the Russian Empire, at the end of the nineteenth century. All the more because the understanding of Romania's foreign policy but also of Russia's policy in the Balkans, needs a good knowledge of the politico-diplomatic, cultural but also economical relations between the two states. Even if, at first view, this type of approach of the bilateral relations seems to be disconnected from the restorative projects signaled in the Occidental historiography, where, lately, the tendencies favor the perspectives of cultural history on the international relations, we think that, in a first stage, the factual reconstruction of the events represents a „starting” point. At the same time, we will try to offer meaning and depth to the historical successions, integrating them in an interdisciplinary discourse, resorting to sources and interpretations ignored until now. The context of the inauguration of the statue of Alexander II in Chişinău, the outlining of the matrimonial relations of the Russian diplomats in the Romanian society, respectively of the Romanian diplomats in the Russian society, bring nuances to a world which we were used to see in the rigid and dull key of the language of the cabinets of the Great Powers.

There are many periods in the Romanian-Russian relations during the nineteenth century on which the historian insisted less. One of these covers the interval between the decisions made in the Peace Congress of Berlin and the ratification of the Franco-Russian military convention from 1893. The year 1878, the first chronological landmark in our analysis, stands for the decisions which changed the European political map and determined a regrouping of the Great Powers, becoming an important moment in the evolution of the international relations from the second half of the nineteenth century. After only fifteen years, the ratification of the Franco-Russian military convention, repositioned the power balance on the European continent and determined a new perspective for the foreign policy of the two states in the Balkan Peninsula. These are the time limits within we want to place our research, although they will be inevitably exceeded.

The theme approached in our analysis is part of the series of investigations on the history of international relations, of Romanian and Russian foreign policy. The structure of our text reflects the thematic impact but also the chronology in explaining the historical causalities. Divided in five chapters, this work will try to reconstruct in a pertinent and accurate manner the evolution of the international relations at the

end of the nineteenth century, to enter the universe of the Romanian and Russian diplomats, to follow the Romanian-Russian politico-diplomatic relations in the mentioned period (divided, in our opinion, in two periods 1878-1883 and 1883-1893), but also economical and religious issues and the delicate question of Bessarabia.

In the first chapter, entitled *Romanian-Russian relations (1774-1878)* we proposed, in the first phase, to follow the evolution of the Romanian Principalities from the Peace of Kuciuk-Kainargi to the Peace Congress of Berlin and the relations with Russia. We tried to present the important moments regarding the evolution of the juridical status of the Principalities and Russia's position towards it, being aware of the fact that these stages can constitute themselves the subject of a separate PhD thesis. Another issue on which we turned our attention was the Russian policy in the Balkans after 1878 and the implications the decisions of the Peace Congress from Berlin had on it. We tried to capture the new balance of power after 1878, the establishment of new systems of alliance but also the new juridical status of the states from Southeast Europe. After the decisions taken in the capital of Germany, the Russian diplomacy tried to avoid, as much as possible, diplomatic isolation. Even though it was the „great victor” on the battlefield, the decisions taken at the Congress displeased the cabinet from Sankt-Petersburg. The maintaining of the spheres of influence in the Balkans, where Austria-Hungary started to gain ground, was in „stake”.

The second chapter, entitled *Independent Romania and its relations with Russia (1878-1883)*, outlines the evolution of the Romanian-Russian relations in two distinct moments in the history of each state. On one side, the year 1878, marked by the Peace Congress of Berlin, whose decisions sanctioned an independent Romania, but with certain conditions, and on another, the decisions taken in Berlin generated sensibilities in the Russian side displeased with the stipulations, given that the Russians were expecting more favorable decisions. Later on, the year 1883 marked the conclusion of the Treaty with Austria-Hungary which meant a new orientation of the Romanian foreign policy, but it was also the year of the coronation of Alexander III who would bring internal stability in Russia, two years after the assassination of Tsar Alexander II. The way in which the Romanian-Russian relations evolved between 1878 and 1883 can constitute, from our point of view, a strong argument for Romania's orientation towards an alliance with Austria-Hungary and Germany. Although it was among the first states that recognized Romania's independence and did not do this conditioning it with the change of Article Seven from the Constitution, as Great Britain, Germany and France did, Russia adopted a reserved position, in the second half of 1878. The Russian government

needed only the South of Bessarabia to recognize the independence of Romania. However, at the beginning of October 1878, the Russian Empire granted to its representative in Bucharest, Baron Stuart, only the rank of Minister Resident, a fact that dissatisfied the Romanian government, which considered this rank to be inappropriate for an independent state.

The Romanian-Russian relations between 1878 and 1883 were tensioned and marked by a mutual distrust. The outburst of a Romanian-Russian armed conflict was avoided in the last minute, when in February 1879 the border around Silistra was drawn. The attempt of Prince Grigore Mihail Sturdza to create a favorable opinion for Russia in the years 1879-1880 did not do anything more than to arouse the suspicions of King Carol and of the political leaders regarding the Russian policy regarding Romania. Another tensed aspect of the Romanian-Russian relations was the question of war indemnities, according to which Russia had to pay war reparations as a consequence of passing of its armies through Romanian territory. In reality, the Russian diplomacy used different tricks to avoid payment. Regarding the proclamation of the Romanian Kingdom, Russia, along with Austria-Hungary, was among the few countries that conditioned the recognition of the act of March 14th/26th 1881 with the satisfaction of some claims. By imposing the law „on foreigners”, voted by the Romanian Parliament and published in the Official Monitor, on April 7th/19th 1881, Russia took precautionary measures against the nihilists who celebrated the assassination of Tsar Alexander II. Not even in the Danube „question”, Russia did not offered the support expected by the policy makers from Bucharest. The Russian government had its own objectives in the Lower Danube, conflicting with the ones of the Romanian state.

In the third chapter, entitled *The impact of Romania's Euro-Central policy orientation on its relations with Russia*, we tried to follow the effects of the conclusion of the Treaty from 1883 on the Romanian-Russian relations until the ratification of Franco-Russian Convention from 1893. The signing of the Alliance Treaty with Austria-Hungary, on October 30th 1883, to which Germany adhered the same day, was an important moment in the orientation of the Romanian foreign policy until 1916. In these conditions, the relations between Romania and Russia had a sinuous evolution in the first decade after the signing of the Treaty. The Russian diplomats accredited in Bucharest suspected that Romania was getting closer to the Euro-Central block, but were never sure if their neighbor made „the decisive step” towards an alliance. Besides, at Petersburg it was considered that the Romanian policy was based on the antagonism between Russia and Austria-Hungary, and in the case of a conflict between those two Powers, the

Romanian state would declare its neutrality. The first moment which tested the relations between the two states was the Bulgarian crisis. In the context of the events from the South of the Danube, the Romanian-Russian relations had a few tensed moments, caused by the movements of Russian troops in Bessarabia, but they were solved by the representatives of the two cabinets.

In the period between 1888 and 1893 the Romanian-Russian relations get worse. We assist to the most difficult stage of the relations between Romania and Russia, after 1878. The beginning of those difficult moments was marked by the suspicion of the Romanian authorities towards a possible implication of some members of the Russian Legation from Bucharest in the peasant uprisings of 1888; suspicions fueled by some testimonies according to which the Romanian peasants could find support either in the son of Cuza, either in the Tsar Alexander III. Besides, from our point of view, the arrival of Prince Ferdinand in Romania, in 1889, ended the dreams of all descendants of boyar families to aspire to the Romanian throne. The question of the Russian subjects, politically solved only during a government favored by the Russian authorities, the distant attitude of Tsar Alexander III and of the Russian press towards two key moments in the evolution of the Romanian monarchy: the regulation of the succession to the Romanian throne in 1889 and the jubilee of 1891, but also the Jacobson „affair”, are elements that contributed to that state of spirit. The replace of the Russian Minister Plenipotentiary, Mihail Hitrowo, in the summer of 1891, too often considered by the Romanian authorities as guilty for „stirring the spirits” did not manage to improve the relations between the two states. Other two „questions”, the Olga „affair” and, again, the one of the „Russian subjects” deteriorated the collaboration, already fragile, between the two parts. The year 1893 was marked by two important alliances for Romania, a direct one, through the marriage of Prince Ferdinand with Princess Maria of Edinburgh, the niece of the Tsar Alexander II, and a collateral one, through the Franco-Russian alliance, which could mean, for the Romanian state, a close relation between France, sympathized among the elite, and Russia, which still had great influence in the lower class. There were some events which entitle us to believe that the Romanian-Russian relations got better after 1893: Ferdinand and Maria were very well received with the occasion of the coronation of Nicholas II, but also the first visit of the Romanian sovereign in the capital of the Russian Empire, which would produce both negative – among the allies – and positive – in the Russian diplomacy and press – comments.

In the fourth chapter, *In „the world” of the Romanian and Russian diplomats*, we tried to present and analyze the diplomats of the

two countries between 1878 and 1893, in the conditions in which in the evolution of the bilateral relations between Romania and Russia, besides the political competence, the diplomatic one had also a key role. All five Ministers Plenipotentiaries accredited in Petersburg belonged to a certain social category: they were descendants of boyar families from Wallachia and ruling families from Moldavia. The decision to appoint someone for the post in the Russian capital had to take into account a series of factors, political and administrative experience, and less the diplomatic one. We have in mind diplomats who started rather late in this field: Incur Ghana, around 40 and Nicolai Kretzulescu at 60. Some of them, as Emil Ghica, owed their ascent to their professional qualities. Others, as Alexandru Catargi, took advantage of political relations to obtain the post. Also, four of the five diplomats had, at the time of their appointment to Petersburg matrimonial and family relations in the Russian society; so, when they went there they were acquainted with the Russian political environment. Studying their personal files from the Archives of the Ministry of Foreign Affairs, in Bucharest, we could observe that most of the diplomats had Law studies, exception being the Ministers Plenipotentiaries licensed in medicine, arts of philosophy. More than this, besides Iancu Ghica, all the other diplomats made their studies in the capital of France, which can lead us to think to the Francophone formative profile of the Romanian diplomat. There were cases when the members of the same family were Secretaries of Legation, class I or II, in the Russian capital, the brothers Emil and Grigore Ghica, but also cases when the Secretary of Legation class I, Alexandru Em. Lahovari was the son-in-law of the Minister Plenipotentiary, Nicolae Kretzulescu. For some diplomats, the post in Petersburg meant only a milestone in their long diplomatic career; but there were cases when this post meant its end, for personal reasons, as N. Prisăceanu, Alexandru Brăiloiu, or due to disciplinary violations, as Constantin Kogălniceanu. Following their faith, we could observe that some Secretaries of Legation came back to the post in Petersburg, as Ministers Plenipotentiaries, as were the cases of Emil Ghica and Gh. Rosetti-Solescu, while others refused a second appointment in the capital of the Tsars, Alexandru Em. Lahovari, Emanoil Em. Kretzulescu, invoking different reasons. Being subordinated to the Legation of Petersburg, the Romanian Consulates from the Russian Empire were established in key cities, where the commercial strategy of the need to defend the Romanian citizens requested it.

Regarding the diplomatic representation of the Russian Empire in Romania, only after 1880 we can talk about a Russian Minister Plenipotentiary in Bucharest, given that the great rival for supremacy in the Balkans, Austria-Hungary, had appointed since

September 1878 a minister in the Romanian capital. The fact that the post from Bucharest was considered to be a „trampoline for Ambassadors”³ seems to be true also for the Russian diplomats: Leon Urzov was, later, Ambassador in Paris, Rome and Vienna, while Al. Izwolski later came to lead the Russian Minister of Foreign Affairs, after being Ambassador in Vienna. Of course there were exceptions, as was the case of Constantin Moruzi who, after his experience in Bucharest was appointed Secretary of the Russian Legation in Stockholm, which was considered relegation, is the most eloquent one. The appointment of Mihail Hitrowo as Minister Plenipotentiary of Russia to Bucharest worsened the relations between the two countries, especially between 1888 and 1891. The decision makers from Bucharest were unhappy of his activity, considering him involved, together with other members of the Legation, either in the events from the South of the Danube, either in supporting the pretenders to the Romanian throne. Hitrowo’s replace from the post in Bucharest and his appointment to Lisbon meant relegation in the hierarchy of the diplomatic post from the Russian Empire. N. Fonthon’s arrival to Bucharest led to the improvement of the image of the Russia Legation, even if deviations from the diplomatic conduct still existed, the attitude of Nicolae Vlasov towards a Romanian state official is a proof in this regard.

In the final chapter, „*Beyond*” *politico-diplomatic relations*, we followed a few aspects of the Romanian-Russian relations (religious, economic, the „question” of Bessarabia) which contributed to a better understanding of the politico-diplomatic relations. At first, the decision to include the Bessarabian question in a different context than the one of the politico-diplomatic relations can seem surprising. Due to the tensioned relation between the two countries, the „question” of Bessarabia did not come to their attention at the end of the nineteenth century. But there are different reasons for this decision. The Russian Empire had no interest in bringing into discussion the delicate issue of Bessarabia, especially after 1878, when the three districts from Sothern Bessarabia returned in its competence. The policy makers from Petersburg knew the political leader from Bucharest were discontent about this issue. In exchange, we think that for the Romanian side the question of Bessarabia has not been, at the end of the nineteenth century, a major point in its foreign policy. Having a secret treaty concluded with the Central Powers, the issue of Bessarabia could have been brought to

³ The expression belongs to the French Minister accredited to Bucharest, between 1885 and 1894, Coutouly, and it is found in the memoirs of the German diplomat Bülow (Prince von Bülow, *Memoirs*, vol. IV, *Early Years and Diplomatic Service, 1848-1897*, London & New York, 1932, p. 624).

discussion only in the case of a war between Austria-Hungary and Russia. Besides, when the issue of opening a Romanian Consulate in Chişinău came, at the suggestion of the Consul from Odessa, the Romanian Foreign Affairs Minister did not even discuss the question with the Russian representatives, being aware that it touched a sensible subject.

The economic and commercial interferences did not help to ease the politico-diplomatic relations. On the contrary, there were some tensions and the different points of view even with the occasion of the conclusion of a new Commercial Treaty, in 1886, but also some suspicions regarding the activities of the „Gagarin” navigation society. The Orthodox Association from Iaşi, established in 1885, raised similar suspicions. From the start, the association was suspected of filo-Russian attitude, and the presence, among its members, of some persons known for their sympathies for the Russian Empire did nothing else but strengthens that suspicion.

We did not use all the documentary funds regarding the evolution of the Romanian-Russian politico-diplomatic relations between 1878 and 1893, it would be practically impossible. In the case of some, „the guilt” belongs to the rich unpublished sources. In a cliché conclusion, we could affirm that this work proposes another perspective on the Romanian-Russian relations, at the end of a century favorable to the national destiny. Being concise and upright, we will say that our doctoral project sought to bring to light unknown documentary sources and to metamorphose, where it was possible, and the hypothesis in an accurate argumentation.

BIBLIOGRAPHY

I. Documentary sources

A. Unpublished

Arhivele Naționale Istorice Centrale

- Fond Casa Regală-Oficiale, dosar 50/1878, dosar 59/1878 dosar 9/1879, dosar 8/1886, dosar 12/1889, dosar 15/1889, dosar 6/1891, dosar 2/1892, dosar 14/1892.
- Fond Casa Regală-Miscelaneae, dosar 88.
- Fond Brătianu, dosar 27.
- Fond Kretzulescu familial, dosar 66, dosar 81/1886, dosar 120/1881, dosar 130/1884, dosar 131/1884-1886, dosar 132/1882-1885, dosar 134/1881-1885, dosar 136, dosar 139/1881-1886, dosar 140, dosar 141, dosar 144/1882-1886, dosar 145/1883-1884, dosar 155/1886, dosar 309, dosar 374, dosar 460/ 1882, dosar 464, dosar 825, dosar 871, dosar 966.
- Colecția Microfilme Rusia, Rolele 228, 229.
- Colecția Microfilme Franța, Rolele 47, 48, 50, 52, 64.

Arhiva Ministerului Afacerilor Externe

- Fond Petrograd, volumul 1, 11, 15, 16, 42, 43.
- Fond Problema 68, volumul 47.
- Fond Dosare Personale, Litera B 21, C 22, C 41, C 46, C 54 G 11, G 22; H 28; K 2, K 3, K 5, L 7, L 13, M 17, P 25, P 35, R 12, R 25; S 21.
- Fond Arhiva istorică - Rusia, volumul 268, 269, 270, 272, 273, 276.
- Fond Reprezentanți străini, dosar nr. 16, Litera F1, G2, H1, I1, I2, K1, K3,K4, K6, L1, L3, L4, M1, N2, O2, P1, R1, R2, S1, S2, S4, S6, S8, V2,V3, Z1.
- Fond Problema 21, vol. 75.

Biblioteca Națională a României, Colecții Speciale

- Fond Brătianu, dosar 312.
- Fond Bălcescu, dosar 68, dosar 70.
- Fond Saint Georges, pachet nr. CCCXXXII/2.
- Fond Kogălniceanu, dosar 503.

Biblioteca Academiei Române

- Secția Manuscrise, S 35 (2)/CI
- Secția Manuscrise, Arhiva D.A. Sturdza, XVII 2 Varia; I Mss. 39.
- Secția Corespondență, Fond D.A. Sturdza, S 24 (9)/ DCCCLXXXVII, S 24 (11)/ DCCCLXXXVII.
- Secția Corespondență, Fond Nicolae Kretzulescu, S 11 (6)/ DCXCVI.

Biblioteca Centrală Universitară Iași

- Arhiva M LXVIII; Arhiva M II; Arhiva M XXXV;
- Dosar M IV; Dosar M XIV.

Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași

- Fond Rectorat UAIC, dosar 423/1880-1881.
- Fond Prefectura, dosar 21/1881; dosar 23/1890.

Arhiva de Politică Externă a Imperiului Rus

- Fond Politarhiv- 151, opis 482, dosar 612/1884, dosar 607/1883, dosar 600/1881, dosar 603/1882, dosar 1681/1881-1884,
- Fond Cancelaria, opis 470, dosar 21/ 1879, dosar 188/1880.
- Fond Missija v Buhareste, opis 511/1, dosar 11.

Arhiva de Stat a Federației Ruse

- Fond A.M. Gorceakov, dosar 1466.
- Fond personal A.A. Giers, dosar 12, 112.

Archivio Storico Diplomatico Ministero degli Affari Esteri

- Seria Politica P, 1891-1895, Rusia, pacco 66.
- Rapporti in arrivi, Romania, pacco 1396, 1398.

Centre des Archives Diplomatiques de Nantes

- Ambassade de France en Grande Bretagne, Fond K-Affaires Politiques, dosar 456.
- Londres Ambassade, Fond K Affaires Politique (1814-1919).
- Saint-Petersbourg Ambassade, Rola 124, 129, 269.
- Constantinople Ambassade, Seria C, Correspondance politique à l' arrivée (janvier-mai 1879), Dosar 68
- Vienne Ambassade, rola 115, 116
- Fond Iassy Consulat, dosar 10.

B. Published

1. Documents:

- *Acte și documente relative la istoria renascerei României* publicate de Dimitrie A. Sturdza și C. Colescu-Vartic, vol. I (1391-1841), Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, București, 1900; *Acte și documente relative la istoria renascerii României*, publicate de Ghenadie Petrescu, Dimitrie A. Sturdza și Dimitrie C. Sturdza, vol. II, Tipografia Carol Göbl, București, 1889.
- Bodea Cornelia, *1848 la români*, vol. III, Editura Enciclopedică, București, 1998.
- Ceobanu Adrian-Bogdan, *Câteva documente rusești privitoare la proclamarea Regatului României*, în „Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”, t. XLIX, 2012, p. 467-474.
- Damean Sorin, *Diplomați englezi în România 1866-1880*, Editura Universitaria Craiova, Craiova, 2008.
- Idem, *Diplomați englezi în România 1881-1914*, Editura Universitaria, Craiova, 2009.
- *Documente privind istoria României. Războiul pentru independență*, volumul I/2: *Evenimentele militare premergătoare anului 1877*, Editura Academiei, București, 1954.

- *Documente diplomatice române*, seria I, volumul 11, 1883, volum realizat de Alin Ciupală, Rudolf Dinu, Antal Lukács, cu un cuvânt înainte de Mihai Răzvan Ungureanu, Editura Academiei Române, București, 2006.
- *Documente diplomatice române*, seria I, volumul 12, 1884-1885, editori Rudolf Dinu, Alin Ciupală, Antal Lukács, editori asociați Anca-Graziella Moga, Nicolae Nicolescu, Editura Comphys, Râmnicu Vâlcea, 2010.
- *Documente privind istoria militară a poporului român ianuarie 1886-mai 1888*, volum întocmit de Constantin Căzănișteanu, Editura Militară, București, 1975.
- *Documente privind istoria militară a poporului român mai 1888-iulie 1891*, volum întocmit de Constantin Căzănișteanu, Editura Militară, București, 1975.
- *Documente privind istoria României. Războiul pentru Independență*, vol. VI (1 septembrie 1877-15 octombrie 1877), Editura Academiei, București, 1953.
- *Documents secrets de la politique russe en Orient 1881-1890. D'après le livre russe paru à Sofia sous le titre „Les fonds d'occupation”* publié par R. Léonoff, Berlin 1893.
- *Independența României. Documente. Coresponzență diplomatică străină 1853-1877 mai*, volumul II/1, Editura Academiei, București, 1977.
- *Independența României în conștiința europeană*, ediție de documente îngrijită de Corneliu Mihail Lungu, Tudor Bucur, Ioana Alexandra Negreanu, Editura Semne, București, 1997.
- Kogălniceanu Mihail, *Documente diplomatice*, ediție îngrijită de Dinu C. Giurescu, Editura Politică, București, 1972.
- Kogălniceanu Vasile M., *Acte și documente din corespondența diplomatică a lui Mihail Kogălniceanu relative la resboiul Independenței României 1877-1878*, volumul I/1, Tipografia și Fonderia de litere Thoma Basilescu, București, 1893.
- Hitchins Keith, Milin Miodrag, *Relații româno-americane 1859-1901. Documente diplomatice și consulare*, Redacția Publicațiilor pentru străinătate „România”, București, 2001.
- Medlicott W. N., Richard G. Weeks, *Documents on Russian Foreign Policy, 1878-1880: Section II: January-February 1879*, în „The Slavonic and East European Review”, vol. 64, Nr. 2 (April 1986), p. 237-255.
- Ministère des Affaires Étrangères, *Documents diplomatiques. Affaires de Roumélie et de Grèce*, 1885-1886, Imprimerie Nationale, Paris, 1886.
- *Ministerstvo na vünshite raboti. Vünshite politika na Bulgarii. Dokumenti*, tom stori 1886-1887, Sofia, 1995.
- *Procès-Verbaux des Séances tenues à Bucarest par M.M. les délégués pour les négociations de la paix entre la Serbie et la Bulgarie*, 23 janvier – 19 février 1886, Imprimerie de l'Etat, Bucarest, 1886.
- *Relațiile internaționale ale României în documente (1368-1900). Culegere selectivă de tratate, acorduri, convenții și ale acte cu caracter internaționale*, lucrare întocmită de Ion Ionașcu, Petre Bărbulescu, Gheorghe Gheorghe, Editura Politică, București, 1971.
- *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe. Acte și documente*, vol. I 1859-1919, ediție îngrijită de Ion Mamina, Gheorghe Neacșu, George Potra, Editura Fundației Europene Titulescu, București, 2004.
- *Ottoman Diplomatic Documents on „The Eastern Question”, V, The Bulgarian Issue: From the Philippopoli Coup to Prince Ferdinand's Election (1885-*

1887), edited by Sinan Kuneralp, First part, Center for Ottoman Diplomatic History, The Isis Press, Istanbul, 2012.

- *Reports of international arbitral awards. Recueil des sentences arbitrales. Affaire de l'indemnité russe (Russie, Turquie)*, vol. XI, November 1912.
- *Tractate, convențiuni și învoiri internaționale ale României actualmente în vigoare publicate din ordinul d-lui Ministru al Afacerilor Străine*, de T.G. Djuvara, București, 1888.
- Varta Ion, Varta Tatiana, *Moldova și Țara Românească în timpul domniilor regulamentare: documente inedite din arhivele din Federația Rusă, Ucraina și Republica Moldova*, Editura Cardidact, Chișinău, 2002.
- Vinogradov V.N., Ereshcenko M.D., Semeonova L. E., Pokivailova T.A., *Bessarabiia na perekrestke evropiskoi diplomatii. Dokumenty i materialy*, Indrik, Moskva, 1996.
- *35 de ani de relații italo-române, 1879-1914. Documente Diplomatice Italiene*, editate de Rudolf Dinu, Ion Bulei, Univers Enciclopedic, București, 2001.
- *130 de ani de relații diplomatice româno-ruse. Album de documente /130 let rossijsko-rumynskih otnošenij. Al'bom dokumentov*, București, 2008.
- *1918 la români. Desăvârșirea unității național-statale a poporului român. Documente externe 1879-1916*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983.

2. Memoirs, correspondence, journals and other writings of that epoch:

- Arbure Zamfir C., *O carte tipărită din ordinul M.S. Împăratului Rusiei*, Tipografia ziarului „Lupta”, București, 1893.
- Basily Nicolas, *Memoirs*, Hoover Institution Press, California, 1973.
- Bacalbașa Constantin, *Bucureștii de altădată*, vol. II (1885-1901), Editura ziarului „Universul”, București, 1928.
- Bacalbașa Constantin, *Bucureștii de altădată*, vol. III, ediție îngrijită de Tiberiu Avramescu, Editura Albatros, București, 2000.
- Basarab, *Scrisori din Basarabia*, vol. I (1880-1883), ediție îngrijită de Aristița și Tiberiu Avramescu, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996.
- Basarab, *Scrisori din Basarabia*, vol. II (1884-1890), ediție de Aristița și Tiberiu Avramescu, Editura Știința, Chișinău, 2001.
- Batiushkov P.N., *Bessarabiia: Istoricheskoe opisanie*, Obschesstvennaia Pol'za, Sankt-Petersburg, 1892.
- Bălăceanu Ion, *Amintiri politice și diplomatice 1848-1903*, traducere din limba franceză, introducere, note și comentarii de Georgeta Filitti, Editura Cavallioti, București, 2002.
- Bengescu George, *Câteva suvenire ale carierei mele: Ion Ghica, V. Alecsandri, Alexandru Lahovary*, Editura Paul Lacomblez, Bruxelles, 1899.
- Bezviconi Gh., *Amintiri din Basarabia. Din jurnalul lui M.C. Zozulin 1884-1891*, în „Convorbiri literare”, iunie 1940, p. 531-536.
- Boerescu Constantin Z., *Memorii din campania 1877-1878*, ediție îngrijită de Pârvu Boerescu, Editura Corint, București, 2003.
- Brătianu I.C., *Acte și cuvântări*, publicate de C.C. Giurescu, volumul III (1 mai 1877-30 aprilie 1878), Editura Cartea Românească, București, 1930.
- Candiano-Popescu Alexandru, *Amintiri din viața-mi*, vol. 2, notă asupra ediției, adnotări, transcrierea și îngrijirea textului de Constantin Corbu, Editura Eminescu, București, 1999.

- Cantacuzino N. B., *Amintirile unui diplomat român*, cuvânt înainte de N. Iorga, ediție îngrijită și prefațată de Adrian Anghelescu, Ed. Apollonia, Iași, 1994.
- Cantacuzino Sabina, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, vol. I, ediție îngrijită, introducere și note de Elisabeta Simon, Editura Albatros, București, 1993.
- Eadem, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, volumul II, îngrijire de ediție, studiu introductiv și note de Elisabeta Simon, Editura Albatros, București, 1996.
- Claymoor, *La vie en Bucarest 1882-1883*.
- Choublier Max, *La question d'Orient depuis le traité de Berlin: étude d'histoire diplomatique*, Editura Arthur Rousseau, Paris, 1897.
- *Correspondance diplomatique de M. de Staal (1884-1890)*, publiée par le Baron A. Meyendorff, tome I, Paris, 1929.
- Cretzulescu Emanoil, *Presa în streinătate și în România*, Tipo-litografia Dor P. Cucu, București, 1887.
- Cristescu Sorin, *Carol I. Corespondență personală (1878-1912)*, Editura Tritonic, București, 2005.
- Idem, *Fragmente inedite din scrisorile principelui Carol I adresate tatălui său (1878-1880)*, în vol. Stat și societate în Europa, vol. IV, coord. Lucian Dindirică, Mihai Ghițulescu, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011, p. 61-80.
- *Culegere. Politică, Religione, Duel* de prințul Gheorghe Bibescu, Tipografia Curții Regale, București, 1888.
- *Cuvântările Regelui Carol*, vol. I (1866-1886), ediție îngrijită de Constantin C. Giurescu, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, București, 1939.
- *Dans l'attente de la guerre. Carnet d'un diplomate russe 1883-1887*, traduction de Serge Nossoff, Librairie Académique Didier, Paris, 1887.
- *Denkwürdigkeiten des Botschafters General v. Schweinitz*, vol. II., Zweiter Band mit einem Bildnis, Verlag von Reimar Hobbing in Berlin SW 61, 1927.
- Diculescu Constantin C., *Episcopul Melchisedec. Studiu asupra vieții și activității lui cu un portret și excerpte din corespondență*, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1908.
- *Din amintirile Elencuței Văcărescu*, traduse de Mariuca Vulcănescu și Ioana Fălcoianu în versiunea românească, Editura Paideia, București, 2000.
- *Din corespondența familiei Ion C. Brătianu 1859-1883*, cu o prefață de Ion Nistor, vol. I, Imprimeriile Independența, București, 1933.
- *Din corespondența familiei I.C. Brătianu 1887-1888*, vol. III, Imprimeriile Independența, București, 1934.
- *Din corespondența familiei Ion C. Brătianu 1888-1889*, vol. IV, Imprimeriile Independența, București, 1935.
- *Din corespondențele Episcopului Melchisedec*, culese, adnotate și însoțite de o prefață de Constantin C. Diculescu, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1909.
- *Din viața regelui Carol I, mărturii contemporane și documente inedite culese de Al. Tzigara-Samurcaș*, Fundația Regele Carol I, București, 1939.
- Djuvara Trandafir G., *Misiunile mele diplomatice (1887-1925)*, traducere și postfață de Andrei-Alexandru Căpușan, Institutul European, Iași, 2009.
- D-r. Konstantin Stoilov, *Dnevnik*, tom 2, Sofia, 1996.
- *Dnevnik general-fel' dmarșala grafa Dmitrija Alekseeviča Miljutina 1876-1878*, pod redakciej doktora istoričeskikh nauk professora L.G. Zaharovoj, ROSSPEN, Moskva, 2008.

- *Dnevnik general-fel'dmarșala grafa Dmitrija Alekseeviča Miljutina 1879-1881*, pod redakciję doktora istoričeskikh nauk professora L.G. Zaharovoj, Moskva, ROSSPEN, 2010.
- Dunăreanu N., *Vremuri trecute...Călătorind prin Basarabia*, Tipografia „Glasul țării”, Chișinău, 1920.
- Eminescu, *Opere. Publicistică. Coreponență. Fragmentariun*, vol. III, ediție îngrijită de D. Vatamaniuc, Editura Univers Enciclopedic, București, 1999.
- Filitti I.C., *Jurnal*, vol. I, 1913-1918, ediție îngrijită de Georgeta Filitti, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2008.
- *Forty Years of Diplomacy*, by Baron Rosen, vol. I, London, s.a.
- General Alexandru Cernat, *Memorii. Campania 1877-1878*, ediție îngrijită, cuvânt înainte și notă biografică de general-maior Constantin Olteanu, Editura Militară, București, 1976.
- Generalul G.A. Dabija, *Amintirile unui atașat militar român în Bulgaria*, Editura Ziarului „Universul”, București, 1936.
- Ghica Ion, *Amintiri din pribegia după 1848 (noui scrisori către V. Alecsandri)*, ediție îngrijită de Olimpiu Boituș, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1941.
- Ghyka Dimitrie, *Memorii*, traducere de Vasile Savin, Institutul European, Iași, 2004.
- Ghyka Matila, *Curcubeie. Popasuri ale tinereței mele*, vol. I, traducere de Georgeta Filitti, Editura Curtea Veche, București, 2003.
- Giers A. de, *Din trecutul consulatului Rusiei în Iași*, în „Arhiva. Organul Societății Științifice și Literare din Iași”, anul VIII, noiembrie-decembrie 1897, nr. 11-12, p. 640-654.
- Hagi-Mosco Emanoil, *București. Amintirile unui oraș. Ziduri vechi. Ființe dispărute*, ediție îngrijită de Paul Cernovodeanu, București, 1995.
- Jurgea-Negrilești Gh., *Troica amintirilor Sub patru regi*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Cartea Românească, București, 2007.
- *Jurnal. Carol I al României*, vol. I, 1881-1887, traducere și studiu introductiv de Vasile Docea, Editura Polirom, Iași, 2007.
- Jurgea-Negrilești Gh., *Troica amintirilor Sub patru regi*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Cartea Românească, București, 2007.
- Kalmykow Andrew D., *Memoirs of a Russian diplomat. Outposts of the Empire 1893-1917*, edited by Alexandra Kalmykow, Yale University Press, Londra, 1971.
- Kogălniceanu Constantin, *Cercetări critice cu privire la Istoria Românilor*, fascicola I, Institutul de arte grafice și editură Minerva, București, 1908.
- Kretzulescu Emanoil, *La Roumanie en 1859*, Paris, 1859.
- Kretzulescu Nicolae, *Cugetări asupra retrocedării județelor din Basarabia*, București, 1878.
- *Jubilej pjatidesjatiletnej služby ministra inostrannyh del Nikolaja Karloviča Girsu 13-go oktjabrja 1888 g.*, Sankt-Petersburg, 1889.
- Lahovary Alexandru Em., *Amintiri diplomatice. Constantinopol (1902-1906). Viena (1906-1908)*, vol. I, ediție îngrijită de Adrian Stănescu și Laurențiu Vlad, Institutul European, Iași, 2009.
- *La Russie et la crise bulgare*, par Alexandre G. Djuvara, Imprimeria Carol Göbl, București, 1886.
- Lamzdorf Vladimir Nikolaevič, *Dnevnik 1886-1890*, Minsk Harvest, Moskva, 2003.

- Maiorescu Titu, *Discursuri parlamentare cu privire asupra Desvoltării politice sub domnia lui Carol*, vol. I (1866-1876), Editura Librăriei Socec & Comp, București, 1897.
- Idem, *Istoria contemporană a României 1866-1900*, Editura Universității Independente „Titu Maiorescu”, București, 2002.
- Idem, *Discursuri parlamentare*, vol. II (1876-1881), ediție îngrijită de Constantin Schifirneț, Editura Albatros, București, 2003.
- Idem, *Însemnări zilnice*, publicate cu o introducere, note, facsimile și portrete de I. Rădulescu-Pogoneanu, vol. II (1881-1886), București, 1939.
- Mandache Diana, *Dearest Missy. The Correspondence between Marie, Grand Duchess of Russia, Duchess of Edinburgh and of Saxe-Coburg and Gotha and her daughter, Marie, Crown Princess of Romania. 1879-1900*, Falkoping, 2011.
- Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, volumul II, ediția a III-a, ediție îngrijită și note de Ioana Cracă, Editura Eminescu, Iași, 1991.
- *Memoriile regelui Carol I al României de un Martor Ocular*, vol. I (1866-1869), ediție îngrijită de Stelian Neagoe, Editura Scripia, București, 1992;
- *Memoriile regelui Carol I al României de un Martor Ocular*, vol. II (1869-1875), ediție îngrijită de Stelian Neagoe, Editura Scripia, București, 1993;
- *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, ediție și indice de Stelian Neagoe, vol. III, Editura Machiavelli, București, 1994
- *Memoriile regelui Carol I de un martor ocular*, vol. XVII, Editura Universul, București, 1912.
- Negruzzi Iacob, *Amintiri din Junimea*, ediție îngrijită și prefață de Ioana Părvulescu, Editura Humanitas, București, 2011.
- Notovitch Nicolas, *L'empereur Alexandre III et son entourage*, Paris, 1893.
- Panopol Vasile, *Pe Ulițele Iașului*, ediție îngrijită și introducere de Mihai Sorin Rădulescu, Editura Alfa, București, 2000.
- Pașa Salih Münir, *La politique orientale de la Russie*, ré-édition, les Éditions Isis, Istanbul, 2000.
- Prince von Bülow, *Memoirs*, vol. IV, *Early Years and Diplomatic Service, 1848-1897*, London & New York, 1932.
- *Recollections of a foreign minister. Memoirs of Alexander Izwolsky*, translated by Charles Louis Seeger, Garden City, N.Y., and Toronto, 1921.
- Rosetti Radu, *Amintiri din prima tinerețe*, Editura Cultura Românească, București, 1927.
- Idem, *Corespondența generalului Iancu Ghica (2 aprilie 1877 - 8 aprilie 1878)*, Editura Cartea Românească, București, 1930.
- Idem, *Amintiri. Ce-am auzit de la alții*, în vol. *Scrieri*, ediție îngrijită de Cătălina Poleacov, prefață și note de Mircea Angheliescu, Editura Minerva, București, 1980.
- *Schiță istorică relativă la înființarea și organizarea Ministerului afacerilor străine de la înființarea sa și până astăzi* de N. D. Popescu, 1890.
- *Scrisorile regelui Carol I din arhiva de la Sigmaringen 1878-1905*. Studiul introductiv, stabilirea textului, traducerea, adaptarea și notele Sorin Cristescu, Editura Paideia, București, 2010.
- Scheffer Robert, *Orient regal. Cinci ani la curtea României*, traducere de Rodica Pânzaru, Editura Saeculum, București, 1997.

- Schuyler Eugene, *Selected essays with a memoir by Evelyn Schuyler Schaeffer*, New York, 1901.
- *Societatea românească la 1877. Memorii ale unor luptători*, Antologie, studiu introductiv, note și comentarii de Valeriu Răpeanu, Editura Militară, București, 1977.
- *Suicide of Monarchy. Recollections of a Diplomat* by Eugene de Schelking, Toronto, 1918.
- Solovev Jurij Ja., *Vospominanija diplomata 1893-1922*, Minsk, 2003.
- Suțu Rudolf, *Iașii de odinioară*, vol. II, Viața Românească, Iași, 1928.
- Sturdza D.A., *Europa, Rusia și România. Studiu etnic și politic*, București, 1893.
- Sturdza Petre I., *Amintiri. Patruzeci de ani de teatru*, Editura Casa Școalelor, București, 1940.
- Șoimescu Ioan, *România, Rusia și Întreita Alianță. O pagină de istorie politică contemporană*, Tipografia Modernă Gregoire Luis, București, 1889.
- Telemaque Alexandru, *Efemeride diplomatice. Pagini dintr-un început de veac XX (1906-1912)*, ediție îngrijită de Dumitru Preda, Cavaliotti, București, 2007.
- Theodorian-Carada, M., *Efemeridele. Însemnări și amintiri*, Tipografia Capitalei, București, 1930.
- *The Education of a Russian Statesman: The Memoirs of Nicholas Karlovich Giers*, edited by Charles and Barbara Jelavich, University of California Press, 1962.
- Valeriu Alexandru, *România și Tarizmul*, în „Arhiva. Organul Societății Științifice și Literare din Iași”, anul VIII, noiembrie-decembrie 1897, nr.11-12, p. 700-715.
- Zamfirescu Duiliu, *Opere*, vol. VII- Corespondența A-M, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii și indice de Al. Săndulescu, Editura Minerva, București, 1984.

3. Periodicals:

- „Adevărul”, 1890, 1891.
- „Besarabia”, 1879.
- „Curierul”, 1883.
- „Democrația Națională”, 1880.
- „Drapelul”, 1889
- „L’Independance Roumaine”, 1886, 1896.
- „Liberalul”, 1886
- „Monitorul Oficial”, 1877, 1878, 1881, 1883, 1886, 1896.
- „Reforma”, 1886.
- „România Liberă”, 1888.
- „Românul”, 1878, 1879, 1881.
- „Timpul”, 1896.
- „Universul”, 1936.
- „Voința Națională”, 1891.

II. Working instruments

- *Annuaire diplomatique de L'Empire de Russie pour l'année 1878*, Saint Petersburg, 1878.
- *Annuaire diplomatique de L'Empire de Russie pour les années 1881*, Saint Petersburg, 1881.
- *Annuaire diplomatique de L'Empire de Russie pour l'année 1883*, Saint Petersburg, 1883.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1884*, Sankt-Petersburg.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1885*, Sankt-Petersburg, 1885.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1886*, Sankt-Petersburg, 1886.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1894*, Saint-Petersburg, 1894.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1895*, Saint-Petersburg, 1895.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1896*, Saint-Petersburg, 1896.
- *Annuaire diplomatique de l'Empire de Russie pour l'année 1897*, Saint-Petersburg, 1897.
- Filitti Ioan C., *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*, Institutul de Arte Grafice, București, 1919.
- Idem, *Catagrafia oficială de toți boierii Țării Românești la 1829*, Tipografia Curții Regale F. Göbl Fii, București, 1929.
- Gervescu Victor, *Biserica „Roznovanu”*. Monografie cu un apendice și schița neamului Rusetestilor, Piatra Neamț, 1915.
- Ghibănescu Gheorghe, *Neamul Kogălnicenilor (schiță genealogică)*, Iași, Tipografia „Presa Bună”, Iași, 1933.
- Lecca Octav George, *Genealogia a 100 de case din Țara Românească și Moldova*, București, 1911.
- Idem, *Familiile boierești române, istorie și genealogie*, ediție îngrijită de Alexandru Condeescu, Editura Libra, București, 2000.
- *Livre d'or de la noblesse phanariote en Grece, en Roumanie, en Russie et en Turquie par un phanariote*, Imprimeria S. C. Vlastos, Atena, 1892.
- Milen Kumanov, Kolinka Isova, *Istoriceska entziklopediya Bulgariya*, Trud, Sofia, 2003.
- Negresco- Soutzo Alexandre, *Livre d'or de la famille Soutzo*, Paris, 2005.
- Nicolescu George D., *Parlamentul Român 1866-1901. Biografii și portrete*, Editura Socec, București, 1903.
- Predescu Lucian, *Enciclopedia Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Editura Cugetarea, București, 1940.
- Rădulescu Mihai Sorin, *Elita liberală românească 1866-1900*, Editura ALL, București, 1998.
- Rosetti Dimitrie R., *Dicționarul contemporanilor din România (1800-1898)*, Ediția a II-a, îngrijită de Dan Jumară, Editura Alfa, Iași, 2004.

- Rosetti Radu R., *Familia Rosetti*, vol. I, *Coborătorii moldoveni ai lui Lascaris Rousaitos*, București, 1938.
- Rizo-Rangabè Eugené, *Livre d'or de la noblesse phanariote et des familles princières de Valachie et de Moldavie*, deuxième édition, Imprimerie S. Vlastos, Athènes, 1904.
- Sturdza Mihai Dimitrie, coord., *Famiile boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. I, Editura Simetria, București 2004.

III. Web sources

- <http://www.ghika.net/Arbre/A23.pdf>
- <http://www.obiectivtulcea.ro/povetile-tulcei-xii.html>
- <http://www.rusdiplomats.narod.ru/ambassadors/urusov-lp.html>
- <http://www.rusdiplomats.narod.ru/ambassadors/putyata-ad.html>
- <http://www.rusdiplomats.narod.ru/ambassadors/girs-aa.html>
- <http://www.rusdiplomats.narod.ru/zinovev-ia.html>
- <http://www.rusdiplomats.narod.ru/ambassadors/nelidov-da.html>
- <http://www.rulex.ru/01220161.htm>

IV. General works

- Adăniloae N., *Cucerirea independenței de stat a României 1877-1878*, Editura Politică, București, 1973.
- Ardeleanu Constantin, *Evoluția intereselor economice și politice britanice la gurile Dunării (1829-1914)*, Editura Istros, Brăila, 2008.
- Idem, *Comerțul exterior și navigația prin Gurile Dunării. Serii statistice (1881-1900)*, Editura Europlus, Galați, 2008.
- Atanasiu I.C., *Pagini din istoria contemporană a României, 1881-1916*, vol.I (*Mișcarea socialistă 1881-1900*), Editura Adevărul, București, 1932.
- Băicoianu Constantin, *Istoria politicii noastre vamale și comerciale de la Regulamentul Organic și până în prezent. Relațiunile noastre comerciale cu Germania, Austro-Ungaria, Anglia, Franța, Italia și Rusia de la 1871 la 1902*, vol. I, partea I, București, 1904.
- Berindei Dan, *Înființarea reprezentanțelor diplomatice ale României la Paris, în Reprezentanțele diplomatice ale României*, volumul I, Editura Politică, București, 1967.
- Idem, *Constituirea statului național român în context european în vol. Cuza Vodă In Memoriam*, coord. L. Boicu, Editura Junimea, Iași, 1973, p. 113-146.
- Bacalbașa Constantin, *Constantin Mille. Tinerețea unui socialist*, Editura Politică, București, 1973.

- Bădărău Gabriel, *Considerații privind raporturile româno-otomane între 1774 și 1802* (II), în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol”, Iași, t. XXI, 1984, p. 193-201.
- Băileanu Gh., *Casa Kogălniceanu. Istoricul unui monument*, extras din „Revista muzeelor”, nr. 1, 1969, București.
- Bezviconi Gh., *Boierimea Moldovei dintre Prut și Nistru*, volumul II, Imprimeria Națională, București, 1943.
- Idem, *Patruzeci de ani din viața Basarabiei 1877-1917*, Tipografia Uniunii Clericilor Ortodocși din Basarabia, Chișinău, 1940.
- Bilciurescu, Victor, *București și bucureșteni de ieri și de azi*, Editura „Universul”, București, 1945.
- Bodale Suzana, *Organizarea ceremoniilor încoronării de la 10 mai 1881*, în „Xenopoliana” – Ritualuri politice în România modernă, XIV, nr. 1-4, 2006, p. 109-118.
- Eadem, *Acțiunea politico-diplomatică pentru realizarea actului proclamării Regatului României (1878-1881)*, în „Revista Arhivelor”, tom LXXXV / 2008, nr. 1, p. 177-189.
- Boicu L., *Adevărul despre un destin politic: Domnitorul Gr. Al. Ghica (1849-1856)*, Editura Junimea, Iași, 1973.
- Idem, *Geneza „chestiunii române” ca problemă internațională*, Editura Junimea, Iași, 1975.
- Idem, *Diplomația europeană și cauza română (1856-1859)*, Editura Junimea, Iași, 1978.
- Idem, *Principatele Române în raporturile politice internaționale: secolul al XVIII-lea*, Editura Junimea, Iași, 1986.
- Idem, *Din istoria diplomației europene: Anul 1859 la români*, Institutul European, Iași, 1996.
- Borș, Lucia, *Elena Cuza*, Casa Școalelor, București, 1946.
- Brătescu Liviu, *Inaugurarea statuii lui Ștefan cel Mare. Ritualuri, nostalgii, polemici* (1883), în „Xenopoliana”, XIV, 2006, nr.1-4, p. 119-141.
- Idem, *Proclamarea Regatului. Reacții interne și externe*, în „Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol”, tom XXXIX-XL/ 2002-2003, p. 409-418.
- Idem, *Jubileul regal din 1891. Un bilanț dinastic în Monarhia în România-o evaluare Politică, memorie și patrimoniu*, Liviu Brătescu, Ștefania Ciubotaru (coord.), Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2012, p. 212-228.
- Idem, *Politica externă a guvernului conservator Lascăr Catargiu (1871-1876) și criticile grupărilor liberale*, în *Relații internaționale. Lumea de ieri, lumea de mâine*, volum coordonat de Paul Nistor, Editura Pim, Iași, 2007, p. 32-55.
- Idem, *Politica externă a României 1884-1888*, în „Archiva Moldaviae”, I (2009), Iași, p. 92-107.
- Bușă, Daniela, *Modificări politico-teritoriale în sud-estul Europei între Congresul de la Berlin și primul război mondial (1878-1914)*, Editura Paideia, București, 2003.
- Cain Daniel, *Les relations diplomatiques roumano-bulgares en 1900*, în „Revue des Études Sud-Est Européennes”, tome XLVIII (nos 1-4), Bucarest, 2010, p. 259-281.
- Idem, *Un trimis al Majestății Sale: Nicolae Mișu*, Editura Anima, București, 2007.

- Idem, *Diplomați și diplomație în sud-estul european. Relațiile româno-bulgare la 1900*, Editura Academiei Române, București, 2012.
- Catană, Bogdan, *Relații diplomatice româno-sârbe 1880-1913*, Editura Universitaria, Craiova, 2009.
- Cazan Gh. Nicolae, Șerban Rădulescu Zolner, *România și Tripla Alianță 1878-1914*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.
- Idem, *Relațiile diplomatice ale României de la 1859 la 1877*, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1984.
- Căpușan Andrei Alexandru, *Evoluția relațiilor româno-britanice*, vol. I *1876-1880*, Editura Albatros, București, 2003.
- Idem, *Evoluția relațiilor româno-britanice 1880-1886*, vol. II, Editura Albatros, București, 2006.
- Idem, *Diplomați români de elită. O istorie incompletă a diplomației române prin diplomați*, vol. I (Evul Mediu. Epoca Modernă), Editura „Ars Docendi”, București, 2009.
- Căzănișteanu C, Ionescu Mihail E., *Războiul neatârării României, 1877-1878*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.
- Cecil Lamar, *The German Diplomatic Service 1871-1914*, 1976.
- Ceobanu Bogdan, *Imaginea Basarabiei în textele pașoptiste*, în vol. *Pro Basarabia – repere istorice și naționale*, coordonat de Mircea Ghenghea, Editura Alfa, Iași, 2007, p. 81-87.
- Ciachir Nicolae, *La conclusion de la paix de Bucarest en 1886 au lendemain des événements balkaniques de 1885-1886*, în „Revue des études sud-est européennes”, tom III, 1965, nr. 3-4, p. 563-583.
- Idem, *Războiul pentru independența României în context european (1875-1878)*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.
- Idem, *Basarabia sub stăpânire țaristă (1812-1917)*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.
- Cliveti Gh., *Un conflict european: „Războiul Crimeii” (1853-1856)*, partea I, în „Cercetări istorice”, vol. XII-XIII, Iași, 1981-1982, p. 403-424.
- Idem, *România și Puterile Garante 1856-1878*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1988.
- Idem, *Concertul european: un experiment în relațiile internaționale în secolul XIX*, Editura Enciclopedică, București, 2006.
- Idem, *Prolegomene la studiul relațiilor internaționale. Epoca modernă*, Editura Academiei Române, București, 2009
- Chiper Mihai, *O societate în căutarea onoarei. Duel și masculinitate în România (1859-1914)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2012.
- Clogg Richard, *A short history of modern Greece*, Cambridge University Press, New York, 1979,
- Cojocariu Mihai, *Partida națională și constituirea statului român modern*, Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1995.
- Corivan N., *Relațiile diplomatice ale României de la 1859 la 1877*, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1984.
- Corbea, Andrei, *Cu privire la critica „modelului german” al Junimii în Cultură și Societate. Studii privitoare la trecutul românesc*, volum îngrijit de Al. Zub, Editura Științifică, București, 1991, p. 242-253.
- Cristescu Sorin, *Carol I și politica României (1878-1912)*, Editura Paideia, București, 2007.

- Cristian Vasile, *1878-1914*, în *România în relațiile internaționale 1699-1939*, coord. L. Boicu, Vasile Cristian, Gh. Platon, Editura Junimea, Iași, 1980, p. 302-374.
- Idem, *Diplomația României în slujba împlinirii idealului național*, în *Cum s-a înfăptuit România modernă*, coord. V. Cristian, Gh. Platon, Gh. Iacob, V. Russu, I. Agrigoroaiei, Editura Universității „Al. I. Cuza” Iași, 1985, p. 223-296.
- Damean Sorin Liviu, *Carol I al României 1866-1881*, vol. I, Editura Paideia, București, 2000.
- Idem, *Misiunea Episcopului Melchisedec la Sankt Petresburg februarie-martie 1868*, în „Buletinul Centrului pentru dialog între științe și teologie”, coord. Radu Constantinescu, Gelu Călina, vol. IV, nr. 1/2005, p. 168-172.
- Idem, *Delimitarea frontierei de sud a Dobrogei (1878-1881)*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Istorie, Anul XV, nr. 1 (15)/ 2009, p. 363-366.
- Idem, *România și Congresul de Pace de la Berlin (1878)*, Tipo Moldova, Iași, 2010.
- Dinu Rudolf, *Introducere*, în *Documente diplomatice române*, seria I, volumul 11, 1883, volum realizat de Alin Ciupală, Rudolf Dinu, Antal Lukács, Editura Academiei Române, București, 2006, p. XI-LIX
- Idem, *I Missi del Re. Note e documenti riguardanti la storia della Legazione italiana a Bucarest (1879-1914)*, în Idem, *Studi Italo-Romeni. Diplomazia e società 1879-1914*, seconda edizione, București, 2009, p. 221-304.
- Idem, *Giuseppe Torielli-Brusati di Vergano. Notes regarding his diplomatic mission in Romania 1879-1887*, în Idem, *Studi Italo-Romeni. Diplomazia e società 1879-1914*, seconda edizione, București, 2009, p. 305-369.
- Idem, *King Charles I and decision making process in the Romanian foreign policy before the first world war*, în Idem, *Studi Italo-Romeni. Diplomazia e società, 1879-1914*, Seconda edizione, Editura Militară, București, 2009, p. 185-210.
- Idem, *L'alleanza ideale: appunti per la storia della relazioni italo-romene nell'ambito della Triplice Alleanza (1883-1903)* în Rudolf Dinu, *Studi italo-romeni. Diplomazia e società. 1879-1914*, Editura Militară, București, 2009, p. 13-64.
- Idem, *Diplomația Vechiului Regat, 1878-1914: management, obiective, evoluție*, în *Cultură, Politică și Societate în timpul domniei lui Carol I. 130 de ani de la Proclamarea Regatului României*, volum coordonat de Gheorghe Cliveti, Adrian-Bogdan Ceobanu, Ionuț Nistor, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2011, p. 121-145.
- Idem, „*Il modello italiano*” *nella proclamazione del Regno di Romania (1881)*, în *Italia e Romania verso l'unità Nazionale*, a cura di Francesco Guida, București, Editura Humanitas, 2011, p. 124-148.
- Idem, *Diplomația României în perioada vechiului Regat, 1878-1914*, în Dinu C. Giurescu, Rudolf Dinu, Laurențiu Constantiniu, *O istorie ilustrată a diplomației românești 1862-1947*, Monitorul Oficial, București, 2011, p. 63-188.
- Docea Vasile, *Proiectele matrimoniale ale Principelui Carol I al României*, în „Arhiva Genealogică”, an 4 (IX), 1997, nr. 3-4, Iași, p. 271-295.
- Duzinchevici Gh., *Beizadea Grigore Sturdza și polonii (Legături polono-române în anii 1858-1859)*, Cartea Românească, București, 1941.
- Filimon Aurel, *Relațiile româno-belgiene în epoca modernă*, Editura Vrantop, Focșani, 1998.

- Findley Carter Vaughn, *Ottoman Civil Officialdom. A Social History*, Princeton University Press, New York, 1989.
- Gane C., *Trecute vieți de doamne și domnițe*, vol. III, ediție îngrijită de Victor Leahu, Editura Junimea, Iași, 1973.
- Georgescu-Buzău Gh., *Poveste cu o contesă și o beizadea*, în „Magazin istoric”, nr. 7-8/ 1968, p. 26-31.
- Ghișa Vasile V., Ștefan Răgălie, Ion Stoian, *Relațiile economice româno-ruse. Experiențe și oportunități*, Editura Expert, București, 2005.
- Girault René, *Diplomatie européenne. Nations et impérialisme 1871-1914*, Editura Payot & Rivages, Paris, 2004.
- Idem, *Emprunts russes et investissement français en Russie 1887-1914*, Editura Armand Colin, Paris, 1973.
- Girault R., M. Ferro, *De la Russie a l'URSS. L'histoire de la Russie de 1850 a nos jours*, Ed. Nathan, Paris, 1989.
- Giurescu Constantin C., *Viața și opera lui Cuza Vodă*, Editura Științifică, București, 1970.
- Goriainov Serge, *The End of the Alliance of the Emperors*, în „The American Historical Review”, vol. 23, no. 2 (jan. 1918), p. 324-349.
- Goșu Armand, *Între Napoleon și Alexandru I. Principatele Dunărene la începutul secolului al XIX-lea*, Editura Academiei Române, București, 2008.
- Halipa Pantelimon, Anatolie Moraru, *Testament pentru urmași*, Editura „Hyperion”, Chișinău, 1991.
- Hitchins Keith, *România 1774-1866*, Editura Humanitas, București, 1996.
- Hogenhuis-Seliverstoff, Anne, *Une alliance franco-russe. La France, la Russie et l'Europe au tournant du siècle dernier*, Editura Emile Bruylant, Paris, 1997.
- Hosking Geoffrey, *Rusia popor și imperiu 1552-1917*, traducere de Dana Crăciun, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Hughes Michael, *Diplomacy before the Russian Revolution. Britain, Russia and the Old Diplomacy 1894-1917*, Londra, 2000.
- Iancu Carol, *Evreii din România 1866-1919. De la excludere la emancipare*, traducere de C. Litman, Editura Hasefer, București, 2006.
- Ioniță, Nicolae, *Portrete ale oamenilor politici români de la sfârșitul secolului al XIX-lea în documente diplomatice germane*, în „Analele Universității Dunărea de Jos Galați”, seria 19, tom VII, 2008, p. 147-173.
- Iordache Anastasie, *Al. G. Golescu (1819-1881)*, Editura Științifică, București, 1974.
- Idem, *Dumitru Brătianu. Diplomatul, doctrinarul liberal și omul politic*, București, 2003.
- Iordăchiță Costel, *Familia Lahovari. Ascendență și destin politic*, Editura Carminis, Pitești, 2004.
- Iorga Filip Lucian, *Petre Mavrogheni, diplomatul gentilom*, în „Revista Institutului Diplomatic Român”, anul II, nr. I (III), semestrul I, 2007, p. 154-165.
- Iorga Nicolae, *Războiul pentru independența României. Acțiuni diplomatice și stări de spirit*, ediție îngrijită de Elisabeta Simion, Editura Albatros, București, 1998.
- Iorga Nicolae, *Istoria Românilor*, vol. X/1-*Întregitorii*, volum îngrijit de Georgeta Filitti, Gheorghe Buzatu, Editura Enciclopedică, București, 2011.
- *Istoria Imperiului Otoman*, coord. Robert Mantran, traducere de Cristina Bârsan, Editura ALL, București, 2001.

- Istrate Alexandru, *Cum se învăța istoria în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Caietele de însemnări ale lui Ludovic Steege*, în „Revista de istorie socială” vol. X-XII, 2005-2007, Iași, 2009, p. 201-214.
- Ivanov Leonte, *Imaginaea rusului și a Rusiei în literatura română (1840-1918)*, Editura Cartier, Chișinău, 2004.
- Jelavich, Charles, *Tsarist Russia and Balkan Nationalism*, University of California Press, California, 1962.
- Idem, *Russo-Bulgarian Succession, 1892-1896: With Particular Reference to the Problem of the Bulgarian Succession*, în „The Journal of Modern History”, vol. 24, no. 4 (dec. 1952), p. 341-351.
- Jelavich Barbara, *Istoria Balcanilor. Secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*, vol. I, traducere de Mihai-Eugen Avădanei, Institutul European, Iași, 2000.
- Jelavich Charles, Jelavich Barbara, *Jomini and the Revival of the Dreikaiserbund 1879-1880*, în „The Slavonic and East European Review”, vol. 35, nr. 85 (iunie 1957), p. 523-550.
- Jewsbury George F., *Anexarea Basarabiei la Rusia 1774-1828*, traducere de Alina Pelea, Editura Polirom, Iași, 2003.
- Jones Raymond A., *The British diplomatic service 1815-1914*, Ontario, 1983.
- Kellog Frederick, *Drumul României spre Independență*, Institutul European, Iași, 2002.
- *La Commission Européenne du Danube et son ouvre de 1856-1931*, Imprimerie Nationale, Paris, 1931.
- *Le Danube et les interets économiques de l'Europe*, Paris, 1919.
- LeDonne John P., *The Russian Empire and the World 1700-1917. Geopolitics of Expansion and Containment*, Oxford University Press, New York, 1997.
- *Les affaires étrangères et le corps diplomatique français*, tome II (1870-1980), coord. Jean Baillou, Paris, 1984.
- Lindenberg Paul, *Regele Carol I al României*, traducere din germană de Ion Nastasia, Editura Humanitas, București, 2003.
- Lisman Angela, *Cultura în Basarabia sub dominația rusă (1870-1918)*, Iași, 1998, (teză de doctorat).
- Lungu Corneliu Mihail, *Relațiile româno-austro-ungare 1875-1900*, Tipo Moldova, Iași, 2010.
- Maciu V., *Condițiile interne ale proclamării independenței României*, Editura Societății de științe istorice și filologice, București, 1955.
- MacKenzie David, *Russia's Balkan policies under Alexander II*, în *Imperial Russian Foreign policy*, edited by Hugh Ragsdale, Cambridge University Press, New York, 1993, p. 219-246.
- Mamina Ion, Bulei Ion, *Guverne și Guvernanți, 1866-1916*, Editura Silex, București, 1994.
- Mârza Radu, *Recitindu-i pe clasici. Lecțiile inaugurale ale lui Ioan Bogdan (1890) și Ilie Bărbulescu (1905)* în „Romanoslavica”, XLV, 2009, București, p. 153-166.
- Medlicott W.N., *The Powers and the Unification of Two Bulgarias, 1885: Part I*, în „The English Historical Review”, vol. 54, no. 213 (Jan. 1939), p. 67-82.
- Idem, *The Powers and the Unification of Two Bulgarias, 1885: Part II*, în „The English Historical Review”, vol. 54, no. 214 (april 1939), p. 263-284.

- Paul Mihail, *Legături culturale-bisericești dintre români și ruși în secolele XV-XX. Schiță istorică*, în „Revista Societății Istorice-Arheologice-Bisericești”, XXII, 1932, p. 201-276.
- Mihalache Andi, *Mănuși albe, mănuși negre. Cultul eroilor în vremea dinastiei Hohenzollern*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2007.
- Miloiu Silviu, *România și Țările Baltice în perioada interbelică*, ediția a II-a, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2012.
- Milgrim Michael R., *An overlooked problem in Turkish-Russian relations: The 1878 War Indemnity*, în „International Journal of Middle East Studies”, vol. 9, nr. 4 (noiembrie 1978), p. 519-525.
- Monnet Sylvie, *La politique extérieure de la France depuis 1870*, Armand Colin, Paris, 2000.
- Moruzi Dumitru C., *Rușii și românii*, București, 1906.
- Nastasă Lucian, *Itinerarii spre lumea savantă. Tinerii din spațiul românesc la studii în străinătate (1866-1944)*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2006.
- Negru Gheorghe, *Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia*, Prut Internațional, 2000, Chișinău.
- Neilson Keith, *Britain and the Last Tsar. The Russian factor in British policy*, Oxford, 1996.
- Niculae Niculae, *Fortificațiile în sistemul de apărare a României în 1882-1912, în File din istoria militară a poporului român*, vol. I, Editura Militară, București, 1972, p. 111-142.
- Opaschi Cătălina, *Sigilii și steme ale familiei Filipescu*, în „Arhiva Genealogică”, III (VIII), 1996, nr. 3-4, Iași, p. 89-106.
- Otte T. G., *'Outdoor Relief for the Aristocracy'? European Nobility and Diplomacy, 1850-1914*, în Markus Mösslang and Torsten Rlotte (eds.), *The Diplomats' World. A cultural History of Diplomacy, 1815-1914*, Oxford University Press, 2008, p. 23-57.
- Oțetea Andrei, *Contribuții la cheștiunea orientală*, în *Scrieri istorice alese*, ediție și studiu introductiv de Florin Constantiniu și Șerban Papacostea, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980, p. 70-94.
- Pavlov P., Ianev I., Cain D., *Istoria Bulgariei*, prefață de Gh. Zbucea, Editura Corint, București, 2002.
- Păcurariu Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, ediția a III-a, Editura Trinitas, Iași, 2008.
- Păltănea Paul, *Neamul logofătului Costache Conachi*, Editura Albatros, București, 2001.
- Idem, *Istoria orașului Galați. De la origini până la 1918*, vol II, Editura Porto-Franco, Galați, 1995.
- Pârvan Katiușa, Cătălina Opaschi, Tudor Martin, *Onoarea Națiunilor. Ordine și decorații din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României – catalog*, vol. I, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.
- Perietzianu-Buzău Alexandru V., *Un danez și un francez în armata munteană și urmașii lor*, în „Arhiva Genealogică”, an 2 (VII), 1995, nr. 3-4, p. 77-81.
- Pippidi Andrei, *Nicolae Mavros, locul său în viața politică și intelectuală*, în „Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie”, tom 43, București, aprilie-iunie 1992, p. 107-118.

- Platon Gh., *Principatele Române sub ocupație și reorganizare (1828-1834)*, în *Istoria Românilor*, vol. VII, t. I, *Constituirea României moderne (1821-1878)*, coord. Dan Berindei, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 34-80.
- Idem, *Reflexii privind locul „Problemei românești” în politica europeană în anii luptei pentru Unire*, în Gh. Platon, *De la constituirea națiunii la Marea Unire*, vol. II, Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1998.
- Idem, *Ecoul internațional al Unirii Principatelor Române*, în vol. *Cuza Vodă In Memoriam*, coord. L. Boicu, Editura Junimea, Iași, 1973, p. 147-186.
- Idem, *Independența României și puterile europene, în România în istoria universală*, volumul II/1, coord. I. Agrigoroaiei, Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1987, p. 279-301.
- Rachieru Silvana, *Relații româno-otomane 1878-1908*, teză de doctorat, București, 2009.
- Rădulescu Mihai Sorin, *Familii franceze stabilite în Țara Românească în secolul XIX*, în *Arhiva Genealogică*, I (VI), 1994, nr. 1-2, Editura Academiei Române, Iași, p. 129-135.
- Radu Rosetti, *Partea luată de armata română în Războiul din 1877-1878*, Cultura Națională, București, 1926.
- Rădulescu-Zoner Șerban, *Dunărea, Marea Neagră și Puterile Centrale 1878-1898*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
- Riasanovsky Nicholas V., *O istorie a Rusiei*, traducere de Areta Voroniuc, ediție îngrijită, note și postfață de Mihai Cojocariu, Institutul European, Iași, 2001.
- Schimmelpennick Van der Oye, *Russian foreign policy*, în *The Cambridge History of Russia*, vol. II *Imperial Russia 1689-1917* edited by Dominic Lieven, Cambridge University Press, New York, 2006, p. 554-574.
- Steinberg Jonathan, *Bismarck: o viață*, ediție îngrijită și prefață în limba română de George Cristian Maior, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012.
- Stroia Marian, *Rusia și românii de la Războiul Crimeii la Unirea Principatelor. Sinteza unei atitudini*, în *Războiul Crimeii. 150 de ani de la încheiere*, prefață, cronologie și coordonarea volumului Adrian-Silvan Ionescu, Editura Istros, Brăila, 2006, p. 77-98.
- Sută, Nicolae C. (coordonator), *Istoria comerțului exterior și a politicii comerciale românești*, Editura Economică, București, 1998.
- Testa Marie de, Antoine Gautier, *Dragomans et diplomates européens auprès de la Porte Ottomane*, Issis Press, Istanbul, 2003.
- *The Diplomat's World. A cultural history of diplomacy 1815-1914*, edited by Markus Mösslang and Torsten Rlotte, Oxford, 2008.
- Ungureanu Gh., *Familia Sion. Studiu și documente*, Institutul de Arte Grafice „N.V. Ștefănescu”, Iași, 1936.
- Vasile Iulian-Mihai, *Cititoriile familiei Rosetti la Roznov*, Editura Alfa, Piatra Neamț, 2011.
- Varta Ion, *Rusia și chestiunea basarabeană în perioada războiului pentru independență 1877-1878*, în „Revista istorică”, t. 3, nr. 7-8, 1992, p. 735-751.
- Idem, *Revoluția de la 1848 în Țările Române. Documente inedite din arhivele rusești*, Editura Arc, Chișinău, 1998.
- Idem, *Mișcarea națională a românilor basarabeni în timpul domniei lui Carol I în Cultură, politică și societate în timpul domniei lui Carol I. 130 de ani de la*

Proclamarea Regatului României, volum coordonat de Gh. Cliveti, Adrian-Bogdan Ceobanu, Ionuț Nistor, Editura Demiurg, Iași, 2011, p. 93-118.

- Văcărescu Th. C., *Luptele românilor în reșbelul din 1877-1878*, Editura F. Göbl, București, 1887.
- Vele Ana-Maria, *Reprezentarea diplomatică a Franței în România (1866-1914)*, în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu”*, Cluj Napoca, tom XLVII, Seria Historica, 2008, p. 143-156.
- Vianu Al., *Aplicarea tratatului de la Kuciuk Kainargi cu privire la Moldova și Țara Românească (1775-1783)*, în „Revista de istorie”, an XIII, nr. 5, 1960, p. 71-101.
- Vitcu Dumitru, *Un reper al generației unioniste: Ludovic Steege*, în *Unirea Principatelor. Momente, Fapte, Protagonisți*, volum editat de Dumitru Ivănescu, Editura Junimea, Iași, 2005, p. 35-54.
- Idem, „*Leagănul unirii*” sub zodia separatismului. *Despre evenimentele tragice din 3/15 aprilie 1866 de la Iași*, în vol. *Toți în unu. Unirea Principatelor la 150 de ani*, Dumitru Ivănescu, Dumitru Vitcu (coordonatori), Editura Junimea, Iași, 2009, p. 193-223.
- Vlad Laurențiu, *Conservatori români din veacul XIX: Constantin N. Brăiloiu (1809-1889)*, în *Conservatorismul românesc: Origini, evoluții, perspective*, coord. Liviu Brătescu, Mihai Chiper, Editura Pim, Iași, 2008, p. 18-39.
- Idem, *Alexandru Em. Lahovary și misiunile sale diplomatice la Constantinopol (1902-1906) și Viena (1906-1908)* în Alexandru Em. Lahovary, *Amintiri diplomatice: Constantinopol (1902-1906) și Viena (1906-1908)*, ed. Adrian Stanescu, Laurentiu Vlad, Iași, 2009, p. XI-L.
- Vinogradov V.N., *Rusia și Balcanii secolul XIX-începutul secolului al XX-lea. Etapa actuală de cercetare*, în „Anuarul Institutului de Istorie A.D. Xenopol”, Iași, XXXI, 1994, p. 571-576.
- Watson Hugh Seton, *The Decline of Imperial Russia 1855-1914*, Methuen & Co. Ltd, Londra, 1952.
- Wren Melvin C., *Pobedonostsev and Russian Influence in the Balkans, 1881-1888*, în „The Journal of Modern History”, vol. 19, no. 2 (jun. 1947), p. 130-141.
- Xenopol A.D., *Resboaele dintre Ruși și Turci și înrăurirea lor asupra țărilor române*, vol. II, Tipo-Litografia H.Goldner, Iași, 1880.
- Zub Al., *Mihail Kogălniceanu 1817-1891. Biobibliografie*, Editura Enciclopedică Română, București, 1971.

V. Special works

- Agachi A.C., *Russko-rumynskie mezgosudarstvennyie otnošenija v konce XIX – načala XX v.*, Editura Știința, Chișinău, 1976.
- Avdeev V.E., *Aleksandr Petrovič Izvol’skij*, în „Voprosy istorii”, 5/2008, p. 64-79.
- Barbu G., *Nicolae Kretzulescu*, Editura Științifică, București, 1964.
- Berceanu Barbu, *Aspecte ale luptei politice pentru Unire. Candidatura lui Gr. M. Sturdza la domnia Moldovei (1859)*, în „Revista de Istorie”, tom 37, nr. 2, februarie 1984, p. 167-194.

- Bezviconi Gh., *Contribuții la istoria relațiilor româno-ruse*, Editura Tritonic, București, 2004.
- Brătescu Liviu, *Relațiile româno-ruse (1878-1888). Tensiuni, conflicte și încercări de reconciliere*, în vol. *La frontierele civilizațiilor. Basarabia în context geopolitic, economic, cultural și religios*, colectivul de editare: George Enache, Arthur Tuluș, Cristian-Dragoș Căldăraru, Eugen Drăgoi, Editura Partener, Galați, 2011, p. 113-134.
- Bușă Daniela, *La Roumanie et la Russie – sur les avatars d'un voisinage (1878-1880)*, în „Historical Yearbook”, vol. VII, București, 2010, p. 29-40.
- Cazan Gh., *Înființarea reprezentanței diplomatice a României la Petersburg în Reprezentanțele diplomatice ale României*, volumul I (1859-1917), Editura Politică, București, 1967, p. 187-214.
- Idem, *Cu privire la politica României față de Rusia în anii 1879-1893*, în „Analele Universității C. I. Parhon”, Seria Științe Sociale, anul IX, nr. 16, 1961, p. 107-130.
- Ceobanu Adrian-Bogdan, *Ruși și români: Diplomație și relații matrimoniale în a doua jumătate a secolului XIX*, în „Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol”, tom XLVII, 2010, p. 181-192.
- Idem, Adrian-Bogdan Ceobanu, *Diplomați ruși la curtea Regelui Carol I*, în *Cultură, politică și societate în timpul domniei lui Carol I. 130 de ani de la Proclamarea Regatului României*, volum coordonat de Gh. Cliveti, Adrian-Bogdan Ceobanu, Ionuț Nistor, Editura Demiurg, Iași, 2011, p. 145-161.
- Cernovodeanu Paul, *Nikolai Karlovici Giers 1820-1895*, în *Diplomați iluștri*, vol. V, Editura Politică, București, 1986, p. 141-225.
- Collins, D.N., *The Franco-Russian Alliance and Russian Railways 1891-1914*, în „Historical Journal”, vol. 16, Nr. 4 (decembrie 1973), p. 777-788.
- Cușco Andrei, *Problema Basarabiei de Sud în discursul imperial rus după 1878: viziuni ale alterității și transferuri instituționale*, în *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX*, vol. VI, coord. Vasile Ciobanu, Flavius Solomon, Sorin Radu, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților naționale, Cluj-Napoca, 2011, p. 203-215.
- Idem, *The Russian-Romanian 1878 Controversy: Between Realpolitik and National Dignity*, în „Pontes. Review of south east european studies”, vol. 5, Chișinău, 2009, p. 51-102.
- Dragomir, Silviu, *Din vizitele diplomatice ale lui Carol I de România în Monarhia în România-o evaluare Politică, memorie și patrimoniu*, Liviu Brătescu, Ștefania Ciubotaru (coord.), Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2012, p. 22-31.
- Grigor'ev N. Boris, *Povsednevnaja žizn' carskih diplomatov v XIX veke*, Molodaja Gvardija, Moskva, 2010.
- Grosul V. Ja., *Rossijskaja političeskaja ėmigracija v Rumynii vo vtoroj polovine XIX v.*, în *V poiskah lučšej doli. Rossijskaja ėmigracija v stranah Central'noj i Jugo-Vostočnoj Evropy (vtoraja polovina XIX – pervaja polovina XX v.)*, Indrik, Moskva, 2009, p. 95-107.
- Hammer Michel, *D.A. Miljutin et la politique extérieure de la Russie*, în „Cahiers du Monde Russe”, 1982, vol. 23, nr. 3, p. 333-349.
- Haupt Gh., *Revoluționarii ruși în România în a doua jumătate a veacului al XIX-lea*, în *Relații româno-ruse în trecut. Studii și conferințe*, Editura Academiei, București, 1957, p. 193-210.

- Hevrolina V.M., *Ministerstvo Inostrannyh Del Rossii v period reform*, în *Očerki istorii Ministerstva Inostrannyh Del Rossii*, I.S. Ivanov (președatел'), tom pervyj 1860-1917, Moskva, 2002, p.351-437.
- Kudrjavceva Elena Petrovna, *Russkie na Bosfore: rossijskoe posol'stvo v Konstantinopole v pervoj polovine XIX veka*, Nauka, Moskva, 2010.
- Kuznecov A.I., *Podgotovka i vospitanie diplomatov v Rossijskoj Imperii* (dissertacija kandidata istoričeskikh nauk), Moskva, 2005.
- Kinjapina N.S., *Balkany i prolivy vo vnešnej politike Rossii v konce XIX veka, 1878-1898*, Izdatel'stvo Moskovskogo Universiteta, Moskva, 1994.
- Ioniță, Nicolae, *Imaginea relațiilor româno-ruse din perioada 1878-1908 în documente diplomatice germane*, în „Revista Arhivelor / Archives Review”, tom LXXXVI, nr. 1, 2009, p. 157-174.
- Iorga N., *Histoire des relations russo-roumaines*, Editura Neamul Românesc, Iași, 1917.
- Jelavich Barbara, *Russia and the formation of the Romanian national state 1821-1878*, Cambridge University Press, New York, 1984.
- Jelavich, Charles, Jelavich, Barbara, *The Occupation Fund Documents: A Diplomatic Forgery* în „American Slavic and East European Review”, vol. 12, no. 3 (oct. 1953), p. 343-349.
- Idem, *The Occupation Fund Documents: Additional Evidence* în „American Slavic and East European Review”, vo. 14, no. 3 (oct. 1955), p. 390-401.
- Mamina Ion, *Diplomația românească modernă și reprezentanții ei – portretele unor Ghiculești*, în *Studii și materiale de istorie modernă*, tom XXI, 2008, p. 77-82.
- Marinescu Florin, *Moruzi, o familie fanariotă. Evoluție istorică în „Arhiva genealogică”*, II (VII), 1995, nr. 3-4, Iași, p. 43-56.
- Pavel, Teodor, *Între Berlin și Sankt-Petersburg. Români în relațiile germano-ruse din secolul al XIX-lea*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
- Safronova Elena V., *Russian consular service in the 19 century. Genesis of Russian Consular Institution Network*, în *Consuls et services consulaires au XIX siècle*, Jörg Ulbert, Lukian Prijac (dir./ Hg./ eds.), Hamburg, 2010, p. 275-299.
- Stan Apostol, *Protectoratul Rusiei asupra Principatelor Române 1774-1856*, Editura Saeculum, București, 1999.
- Stroia Marian, *Racordarea societății românești la modelele europene: instalarea consulatelor străine în Moldova și Țara Românească*, în „Revista Institutului Diplomatic Român”, an II (numărul IV), 2007, p. 402-419.
- Sturdza Mihai Dimitrie, *Români între frica de Rusia și dragostea de Franța*, Editura Roza Vânturilor, București, 2006.
- Șoimescu Ionu N., *România, Rusia și Întreita Alianță. O pagină de istorie politică contemporană*, București, 1889.
- Vinogradov V.N., *Rumynija: ot sojuza s Rossiej k sojuzu s Central'nymi deržavami, în V „porohovom pogrebe Evropj”*, Indrik, Moskva, 2003, p. 135-164.
- Vitcu Dumitru, *Rusia și rectificarea granițelor României în 1878. Reacții și atitudini politice, controversate istoriografice*, în „Anuarul Institutului de Istorie A.D. Xenopol”, t. XLVI, 2009, p. 315-346.
- Xenopol A.D., *Nicolae Kretzulescu, viața și faptele lui*, Editura Socec, București, 1915.